

Les preguntes parlamentàries al president de la Generalitat, perspectiva històrica

Ramon Prat Bofill

*Subdirector general de Relacions amb el Parlament
del Departament de Governació i Relacions Institucionals*

És llicenciat en Dret i en Filosofia i Lletres, i catedràtic d'ensenyament secundari. Col·legiat a l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

Ha estat professor i director d'institut d'ensenyament secundari. Va ser assessor tècnic al Departament d'Ensenyament, posteriorment responsable de l'Àrea d'Afers Parlamentaris Interdepartamentals i des de 2004 és subdirector general de Relacions amb el Parlament.

1. Les preguntes parlamentàries al president de la Generalitat
2. La normativa provisional de 1995 sobre les preguntes al president
3. L'Acord de 2004, de manteniment de la normativa provisional
4. La norma integradora del Reglament
5. La regulació de les preguntes al nou Reglament del Parlament
6. Les preguntes al president en la VIII legislatura
7. Les preguntes al president en la IX legislatura
8. Algunes reflexions

1. Les preguntes parlamentàries al president de la Generalitat

La figura de les preguntes al president de la Generalitat es va crear l'any 1995 com un instrument de control parlamentari del Govern destinat a copsar periòdicament l'opinió o el capteniment del president de la Generalitat sobre qüestions d'actualitat política del país.

El control parlamentari del Govern de la Generalitat s'havia establert originàriament sense preguntes al president, com queda palès en el Reglament del Parlament de Catalunya de 1980, que no incloïa cap norma al respecte. Fins aleshores, les preguntes orals davant del Ple les contestaven només els consellers o conselleres.

**El control parlamentari del Govern
s'havia establert originàriament sense
preguntes al president**

Va ser, però, en el debat sobre l'orientació política general del Govern de principis d'octubre de 1994 que es va plantejar la conveniència de poder formular preguntes al president sobre qüestions d'actualitat en les sessions plenàries. En ocasió d'aquell debat i, concretament, durant el torn d'intervenció destinat al Grup Socialista, el diputat Raimon Obiols va lamentar les escasses oportunitats que tenien els grups polítics en el Parlament per debatre qüestions d'interès polític amb el president. Es donava en aquells moments la circumstància —que va aprofitar per referir-s'hi el mateix diputat Obiols— que feia poc temps que el president del Govern d'Espanya, Felipe González, havia decidit de comparèixer a totes les sessions per respondre les preguntes de cadascun dels grups parlamentaris (DSPC/P-núm. 103/ 26 d'octubre de 1994).

La Resolució 179/IV va instar el Govern a la compareixença regular i ordinària del president de la Generalitat perquè respongués les preguntes dels diputats

La proposta del representant del Grup Socialista va ser acceptada per la cambra i va quedar inclosa en la Resolució 179/IV, que instava el Govern “a la compareixença regular i ordinària del president de la Generalitat per tal de respondre les preguntes dels diputats” i que “en la reforma del Reglament de la cambra que hi ha en estudi es reguli la compareixença periòdica del president de la Generalitat per a respondre preguntes que li formulin els grups parlamentaris” (BOPC núm. 274, de 15 novembre de 1994).

2. La normativa provisional de 1995 sobre les preguntes al president

Per tal de donar compliment a la Resolució 179/IV, la Junta de Portaveus, en la sessió de 21 de març de 1995, va acordar una normativa provisional per a la resposta a preguntes orals al Ple del president de la Generalitat, a l’espera de la reforma del Reglament¹.

El procediment va quedar com segueix:

1) El president respondria preguntes orals en una única sessió plenària dins de cada mes natural. La Secretaria General de la Presidència faria saber al president del Parlament, abans de finalitzar cada mes, la

¹ És important d’assenyalar que aquesta normativa provisional estava encapçalada amb un punt en què es feia constar literalment el següent: “La tramitació ha de ser regulada en la reforma del Reglament de la cambra, impulsada per tots els grups parlamentaris. Aquesta *Normativa Provisional* expressa exclusivament un acord polític assumit per tots els grups parlamentaris, disponible per a ells i aplicable únicament mentre no es fes la reforma del Reglament. Conseqüentment, aquesta *Normativa* pot ser modificada per acord entre els grups parlamentaris en qualsevol moment, abans de l’entrada en vigor de la reforma del Reglament”.

sessió plenària en la qual el president de la Generalitat respondria les preguntes.

2) Els grups parlamentaris que pretenien una resposta havien de presentar, com a mínim, tres preguntes, que necessàriament havien de versar sobre temes diferents. Les preguntes, el mateix dia en què finia el termini de presentació —el dilluns anterior al Ple, a les 12 hores—, i una vegada qualificades i admeses a tràmit pel president del Parlament, s’havien de notificar a la Secretaria de la Presidència de la Generalitat. L’endemà, la mateixa Secretaria de la Presidència havia de comunicar al president del Parlament les preguntes que respondria el president de la Generalitat. S’instaurava, doncs, un tràmit d’elecció prèvia de les preguntes per part del president.

3) El president havia de respondre com a mínim una pregunta de cada grup parlamentari que n’hagués presentat i, en qualsevol cas, n’havia de respondre tres com a mínim².

4) Les preguntes al president de la Generalitat s’havien de formular segons l’ordre de presentació al Registre del Parlament.

En la sessió plenària del dia 30 de març de 1995, el president de la Generalitat va respondre per primera vegada preguntes orals formulades pels grups parlamentaris

En la sessió plenària del dia 30 de març de 1995, el president de la Generalitat va respondre per primera vegada preguntes orals formulades pels grups parlamentaris. Les preguntes van ser les següents: “... sobre l’estat actual de la negociació amb el Govern de l’Estat pel que fa al retorn dels arxius de la Generalitat” (diputat Sr. Carod-Rovira, Grup d’Esquerra Republicana de Catalunya), “... sobre les mesures concretes de control de la despesa pública amb

² En el supòsit que només un grup hagués presentat preguntes, el president hauria hagut de respondre-les totes, sense possibilitat d’escollir.

què ha contribuït el Govern al compliment del Pla de convergència” (diputat Sr. Vidal-Quadras, Grup Popular), “... sobre el capteniment del Govern de la Generalitat sobre la internacionalització de l’economia catalana” (diputat Sr. Escudé, Grup de Convergència i Unió), “... sobre l’espai que correspon als sindicats i les organitzacions professionals agràries com a representants electes dels pagesos després de les eleccions del 27 de novembre de 1994 a les cambres agràries” (diputat Sr. Gimeno, Grup d’Iniciativa per Catalunya), i “... sobre les mesures que pensa prendre el Consell Executiu per tal de controlar el dèficit del pressupost de la Generalitat” (diputat Sr. Carnicer, Grup Socialista).

Foto: DGRIP

El costum de formular les tres preguntes sobre una matèria diferent cadascuna es va anar seguint sense canvis, fins que a partir de la cinquena legislatura³ es va anar generalitzant a poc a poc la formulació d’aquestes preguntes de manera que, tot i mantenir-ne la diferència formal entre si, en el fons dues d’aquestes o bé totes tres coincidien d’una manera o altra sobre el mateix objecte o matèria⁴. Les diferències entre les

preguntes de cada grup van acabar sent, doncs, de caire estrictament formal –per donar aparença de compliment de la norma–, però de diferència mínima pel que feia al contingut. En conseqüència, de mica en mica van anar quedant eliminades totes les possibilitats d’opció que tenia el president, de manera que la raó de formular tres preguntes cada grup parlamentari quedava sense sentit⁵.

Es va anar generalitzant a poc a poc la formulació d’aquestes preguntes de manera que, tot i mantenir-ne la diferència formal entre si, en el fons dues d’aquestes o bé totes tres coincidien d’una manera o altra sobre el mateix objecte o matèria

El president de la Generalitat havia anat perdent, d’aquesta manera, la possibilitat d’optar per una qüestió entre tres de formulades per cada grup, però tenia encara coneixement a priori de la matèria sobre la qual hauria de respondre davant del Ple, perquè les preguntes es referien sempre a un assumpte, a un fet o a una situació concreta.

Aquesta pràctica, però, no resolía del tot els desitjos dels grups parlamentaris. D’una banda, era evident que cada grup podia ja portar a debat amb el president la qüestió que més li interessava en cada moment, però per altra banda faltava resoldre un aspecte important, que era el de la immediatesa. Si el que interessava era plantejar un aspecte de l’actualitat política més recent, i de vegades sobre fets del mateix dia, com es podia articular això amb l’exigència de formular i presentar la pregunta al Registre dos dies abans del plenari? Una solució hauria estat la reducció del

³ La cinquena legislatura va començar amb les eleccions del 19 de novembre de 1995. En la reunió de la Junta de Portaveus del 15 de desembre següent, el portaveu del Grup Parlamentari d’Iniciativa per Catalunya-Verds va expressar la conveniència de modificar els criteris per formular les preguntes al president. Es va acordar de mantenir-los, sens perjudici de tornar a debatre sobre aquest assumpte.

⁴ En són un exemple les preguntes següents proposades per un grup parlamentari en el ple de l’11.03.1996: “... sobre el paper del Parlament de Catalunya per a augmentar l’autogovern de Catalu-

nya (317-00006/05)”, “... sobre les actuacions a emprendre pel Govern per a augmentar l’autogovern de Catalunya (317-00008/05)”, “... sobre les prioritats del Consell Executiu per a augmentar l’autogovern de Catalunya (317-00007/05)”.

⁵ També dins la cinquena legislatura, concretament el mes de març de 1996, va començar la pràctica d’incloure preguntes al president en totes les sessions plenàries.

termini, però aquesta solució hauria entrat en conflicte amb el que el Reglament establiria per a les preguntes al Govern, amb un termini de presentació anticipat al Ple.

A manca d'una reforma del Reglament, el camí més planer per als grups per aconseguir l'objectiu de la immediatesa —i en certa manera també el de la sorpresa— era el de la formulació de les tres preguntes sobre un aspecte totalment genèric, cosa que a l'hora de la veritat permetria centrar la qüestió sobre el punt d'interès desitjat aquell dia. A partir del moment que els grups van actuar així, la formulació prèvia de les preguntes al president va passar a ser una simple formalitat indicativa que el grup exercia el dret a la pregunta i prou.

Progressivament, es va anar implantant el costum de redactar les preguntes en forma de qüestió sobre la situació política actual de manera genèrica. Això feia possible que en ser plantejada davant del Ple, el diputat tingués prou marge per encaminar el petit debat cap a l'esdeveniment, manifestació o fet més recent o que en aquell moment precis més convingués al seu grup parlamentari.

Progressivament, es va anar implantant el costum de redactar les preguntes en forma de qüestió sobre la situació política actual de manera genèrica

En efecte, el 14 de maig de 2001, el Grup Parlamentari del Partit Popular va presentar les tres preguntes següents, de les quals el president n'havia d'escollir una: "... sobre la seva anàlisi de la situació política catalana (317-00257/06)", "... sobre la seva estimació de les circumstàncies actuals de la política catalana (317-00258/06)" i "... sobre la seva valoració de la situació política catalana (317-00259/06)". El president va escollir la primera de les tres. La formulació oral davant del Ple va ser feta pel diputat Sr. Fernández Díaz en els mateixos termes de la pregunta, sense cap més matís. La repregunta, però, va anar orientada en síntesi a subratllar l'aposta per l'estabilitat i el diàleg per part del Grup

Popular, arran dels resultats de les eleccions basques tres dies abans.

Alguns mesos després, el 5 de novembre del mateix any, el Grup Parlamentari Socialistes – Ciutadans pel Canvi va plantejar les tres preguntes que li corresponien de forma similar a les proposades pel Grup Parlamentari del Partit Popular de Catalunya uns mesos abans: "... sobre les seves activitats en relació amb els temes d'actualitat que afecten la situació política i econòmica de Catalunya (317-00311/06)", "... sobre els temes que ocupen la seva agenda política (317-00312/06)" i "... sobre les qüestions que ocupen preferentment la seva activitat política (317-00313/06)". En aquella ocasió, la pregunta escollida va ser la segona. El diputat Joaquim Nadal, que la va formular, va demanar qui exercia les funcions de direcció, coordinació i d'execució de l'acció del Govern, en un moment en què havia pres ja molta rellevància política i executiva el conseller en cap. Aquest Grup Parlamentari va anar repetint en diferents plens la tàctica de les tres preguntes anàlogues i generals⁶. Uns mesos més tard, el 15 d'abril de 2002, també es va afegir a aquesta pràctica el Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya - Verds⁷. A partir d'aleshores i fins al final de la legislatura, la presentació de preguntes genèriques sobre la situació política es va anar repetint en diferents ocasions per part d'aquests dos grups parlamentaris.

⁶ Concretament, les preguntes presentades els dies 17.12.2001 i 25.02.2002.

⁷ Les preguntes presentades el 15.04.02 pel GP d'Iniciativa per Catalunya-Verds van ser: "... sobre la seva valoració dels darrers esdeveniments polítics a Catalunya i sobre quina és la seva agenda política per als propers mesos" (317-00404/06), "... sobre la seva valoració de la situació política catalana actual" (317-00405/06) i "... sobre el balanç de la situació política a Catalunya" (317-00406/06).

3. L'Acord de 2004, de manteniment de la normativa provisional

Arribats al mes de febrer de 2004, i en la reunió preparatòria del primer ple ordinari amb torn de control al Govern de la VII legislatura, la Junta de Portaveus va acordar de mantenir la normativa provisional de 1995, però amb una modificació important⁸, consistent en el fet que els grups parlamentaris només podrien proposar al president de la Generalitat una única pregunta cadascun, en lloc de les tres que formulaven amb anterioritat. Amb aquest acord es donava ja carta de naturalesa al que la pràctica parlamentària havia donat lloc, és a dir, que les tres preguntes quedessin en realitat reduïdes a una per la similitud del contingut.

ciats del tipus “les prioritats d’actuació del Govern”, “la situació política actual” o fórmules anàlogues es van anar reproduint en diferents preguntes formulades per ser contestades en les successives sessions plenàries de la VII legislatura. A partir de la sessió plenària del 18 de novembre de 2004, i de manera gairebé habitual, tres o quatre de les preguntes proposades per a cada sessió van tenir un enunciat d’aquest caire.

4. La Norma integradora del Reglament

La Mesa del Parlament, en sessió de 15 de març de 2005, va acordar la Norma integradora del Reglament per regular la presentació de preguntes per respondre en sessió plenària en el quart període de ses-

Foto: DGRIP

Aquest nou acord es va estrenar ja amb dues preguntes genèriques sobre el capteïment del Govern o sobre la valoració de la situació política del moment⁹. Els enun-

sions (febrer – juny de 2005). Aquesta Norma va mantenir la vigència fins a l’entrada en vigor del nou Reglament del Parlament, l’1 de gener de 2006.

⁸ De manera provisional, i a reserva del que el major nombre de sessions plenàries aconsellés, també es va avançar a les 16 h l’hora d’inici de les preguntes al president. En les legislatures anteriors, l’hora habitual d’inici del torn de preguntes al president de la Generalitat havia estat generalment les 16.30 h.

⁹ Les preguntes presentades van ser les següents: sobre la situació política actual (GP d’Esquerra Republicana de Catalunya), sobre la valoració de l’actual situació política (GP Socialistes-Ciutadans pel Canvi), sobre l’opinió que mereix al president el que disposen els art. 36.2 i 37.1 de l’Estatut d’autonomia de

Catalunya i 67 de la Llei 3/1982, del Parlament, del president i del Consell Executiu (GP del Partit Popular de Catalunya), sobre les prioritats polítiques del president per a les setmanes vinents (GP d’Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida), sobre les conseqüències polítiques i de funcionament del Govern que pot tenir la crisi provocada per la dimissió de l’exconseller en cap (GP de Convergència i Unió).

La Norma integradora tenia, entre altres, els punts següents:

- 1) Cada grup parlamentari podia formular una única pregunta al president de la Generalitat en cada sessió ordinària.
- 2) El termini per presentar les preguntes acabava a les dotze del migdia del segon dia anterior a la sessió en què s'havien de substanciar.
- 3) La formulació de les preguntes es desenvoluparia seguint l'ordre de menor a major representació parlamentària.
- 4) Si qui formulava la pregunta i qui l'havia de respondre ho acordaven, la pregunta podia posposar-se per a la sessió plenària següent. Per cobrir aquesta eventualitat, els grups podien presentar preguntes de reserva.

Aquesta Norma recollia els acords successius sobre les preguntes al president, s'ajustava al que el costum parlamentari havia acabat imposant respecte de les preguntes i eliminava punts ineficaços. Efectivament, com a aspectes més significatius de l'acord, hi havia el fet que el president respondria preguntes en tots els plens ordinaris, que cada grup podia proposar una pregunta, que les preguntes es formularien per ordre de menor a major representació, i que no hi havia cap mínim de preguntes a respondre (fixat en tres en els acords de 1995 i de 2004).

La nova Norma integradora de 15 de març de 2005 es va aplicar per primer cop en la sessió plenària de 31 del mateix mes.

La Norma integradora del Reglament recollia els acords successius sobre les preguntes al president, s'ajustava al que el costum parlamentari havia acabat imposant i eliminava punts ineficaços

Amb la nova Norma, el costum de preguntar genèricament mitjançant fórmules de l'estil "sobre la situació política actual", "l'actualitat política dels darrers dies" o

amb solucions semblants, es va mantenir. Ara bé, a partir de la sessió plenària del 6 d'octubre de 2005, els grups van retornar a les formulacions específiques i concretes de manera generalitzada com a conseqüència d'un fet cabdal: l'aprovació de la proposta de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, el 30 de setembre anterior, que va intensificar notablement la vida política i que va desvetllar nous elements del màxim interès per als diferents grups i per a l'autogovern de Catalunya. Des d'aquella sessió i fins al darrer ple de la legislatura, el 27 de juny de 2006, prop del 40% de les preguntes van anar dirigides a cercar l'opinió del president de la Generalitat sobre diferents conseqüències i tràmits subsegüents a l'aprovació de la proposta de reforma de l'Estatut.

5. La regulació de les preguntes en el nou Reglament del Parlament

El Reglament del Parlament de Catalunya aprovat el 22 de desembre de 2005 i vigent des de l'inici de 2006 va incorporar una previsió referida a les preguntes al president de la Generalitat¹⁰. També la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, va recollir en l'art. 45.3 aquesta previsió, i va afegir-hi encara una novetat, consistent a introduir la possibilitat que per causes justificades, i amb caràcter extraordinari, el president o presidenta de la Generalitat pugui determinar que qui respongui aquestes preguntes sigui el conseller primer o consellera primera, el vicepresident o vicepresidenta del Govern, o bé qualsevol altre conseller o consellera si cap dels primers no ha estat nomenat.

El nou Reglament del Parlament manté, en essència, la Norma integradora de 2005, però amb una precisió important i necessària tant per raons de constitucionalitat com de tècnica legislativa, com és la no limitació

¹⁰ Els articles 141 a 143 regulen, entre altres, els requisits, els tràmits i el procediment per a la substanciació de les preguntes formulades al president de la Generalitat.

del nombre de preguntes possibles per part de cada grup. Efectivament, l'article 142.3 del Reglament disposa expressament que cada grup parlamentari pot formular, com a mínim, una pregunta al president o presidenta de la Generalitat en cada sessió ordinària, i que és la Mesa, d'acord amb la Junta de Portaveus, qui estableix el nombre màxim de preguntes que es poden substanciar en cada sessió plenària i la seva distribució proporcional entre els grups parlamentaris per a cada període de sessions¹¹.

***La Mesa i la Junta de Portaveus
acorden quin és el nombre màxim de
preguntes que es poden substanciar en
cada període de sessions***

El Reglament no estableix cap nombre màxim de preguntes al president, perquè no pot tampoc restringir l'exercici del dret fonamental a la participació política reconegut a l'art. 23 de la Constitució. La Mesa i la Junta de Portaveus, quan els toca actuar, no fixen cap límit al dret a formular, sinó que en exercici de la funció d'establiment de criteris per ordenar i facilitar els debats del Parlament, acorden quin és el nombre màxim de preguntes que es poden substanciar. En altres paraules, la limitació del nombre de preguntes establerta pels òrgans parlamentaris no s'ha d'entendre com una restricció a l'exercici del dret fonamental, sinó com una mesura necessària per garantir, precisament, la possibilitat d'exercir adequadament aquest dret dins de cadascuna de les sessions ordinàries dels plens del Parlament.

En aplicació, doncs, d'aquesta nova disposició, la Junta de Portaveus, en sessió de 17 de gener de 2006, va mantenir vigent la pràctica de proposar una única pregunta al president per part de cada grup parlamentari, tot i que, com s'acaba d'exposar, la nova reglamentació obria la possibilitat d'incrementar-ne el nombre per a cada sessió.

Durant la resta de la VII legislatura, acabada el 8 de setembre de 2006 amb la dissolució del Parlament, va mantenir-se l'acord anterior.

Foto: DGRIP

6. Les preguntes al president en la VIII legislatura

Les preguntes al president proposades pels diferents grups parlamentaris per ser formulades en cadascuna de les sessions plenàries van tenir per objecte, en els primers plens de la VIII legislatura¹², el plantejament de qüestions sobre matèries concretes o singularitzades en l'àmbit de la política del Govern de la Generalitat. Més concretament, aquestes primeres preguntes de la legislatura van anar referides a les mesures de desplegament de l'Estatut, a la seguretat, al desenvolupament de l'AVE, al consens necessari per als grans temes de país, i als usos lingüístics.

La primera vegada que un grup parlamentari va presentar al Registre una pregunta sobre "la situació política general" fou en la sessió plenària del 14 de març de 2007. Va ser a partir d'aleshores que per a gairebé cada sessió del ple es va anar presentant una o més preguntes d'aquest tipus.

Però no va ser fins a la sessió plenària del 3 d'octubre de 2007 que tots els grups parlamentaris van presentar de manera igual

¹¹ Art. 142.3 del Reglament del Parlament.

¹² La vuitena legislatura va començar amb les eleccions celebrades l'1 de novembre de 2006.

la pregunta en termes genèrics: tres preguntaven sobre “la situació política”, i tres més sobre “els darrers esdeveniments polítics”. A partir d’aleshores, i només amb l’excepció del plenari del 12 de març de 2008¹³, totes les preguntes al president — un total de 48— van ser formulades de la mateixa manera fins al final de la legislatura.

A banda de quina fos en cada moment la literalitat del text de la formulació, les 390 preguntes plantejades al president per part dels grups parlamentaris al llarg de tota la VIII legislatura van referir-se als assumptes recollits a la [taula annexa](#).

7. Les preguntes al president en la IX legislatura

Els resultats de les eleccions del 28 de novembre de 2010 van donar lloc a un canvi polític en el Govern català. El Grup Parlamentari de Convergència i Unió va obtenir 62 dels 135 diputats del Parlament, la qual cosa va portar a la investidura d’Artur Mas com a president.

El 19 de gener de 2011, la Mesa, d’acord amb la Junta de Portaveus, va acordar¹⁴ que correspondria a cada grup parlamentari substanciar una pregunta al president de la Generalitat en cada sessió plenària ordinària. L’acord, doncs, no variava el nombre de preguntes per grup acordat durant la legislatura anterior¹⁵.

¹³ En aquesta sessió, dues de les preguntes van plantejar al president la seva opinió sobre els reptes per Catalunya a partir dels resultats de les eleccions generals espanyoles del 9 de març, i sobre els efectes d’aquests resultats en les relacions entre els governs de la Generalitat i de l’Estat.

¹⁴ Acord adoptat en aplicació de l’art. 142.3 del Reglament del Parlament.

¹⁵ A l’inici de la legislatura, la Junta de Portaveus va acordar que la substanciació de les preguntes al president i al Govern començaria a les 10 h del dia de la sessió plenària.

En les diferents sessions plenàries des de l’inici de la legislatura¹⁶ i fins a l’acabament, el 2 d’octubre de 2012¹⁷, el president de la Generalitat va contestar 163 preguntes formulades pels grups parlamentaris. En síntesi, les preguntes, proposades sempre en termes genèrics, com ja era costum, van tractar sobre les matèries que es poden consultar a la [taula annexa](#).

Tot i la durada inferior de la IX legislatura respecte de la VIII —la meitat, aproximadament—, l’anàlisi material de les preguntes al president en l’un i l’altre període mostra com la gran preocupació política al llarg dels anys 2011 i 2012 ha estat l’autogovern i la política econòmica, empresarial i laboral, que han acaparat el 73,6% del total de les preguntes, davant del 53,59% de la legislatura anterior, fet que coincideix amb el període també de màxima preocupació per l’estat de l’economia i pel finançament de l’Administració de la Generalitat.

8. Algunes reflexions

La figura de les preguntes al president en l’activitat de control al Govern apareix a Catalunya com a fruit d’una creixent necessitat parlamentària de conèixer regularment l’opinió i el capteniment del president de la Generalitat entorn dels grans assumptes de la política del país. La inclusió de les preguntes al president en les sessions plenàries ordinàries ha significat un pas decisiu en la recerca d’una major transparència i un guany importantíssim en el terreny de la qualitat democràtica i en la voluntat política d’intensificar la funció parlamentària de control al Govern. El torn de preguntes al president ha esdevingut el punt de major atracció de l’activitat parlamentària i el moment de la sessió que con-

¹⁶ La primera sessió ordinària amb preguntes al president i al Govern va tenir lloc el 9 de febrer de 2011, i la darrera, el 18 de juliol de 2012.

¹⁷ Decret 104/2012, d’1 d’octubre, de convocatòria d’eleccions al Parlament de Catalunya i de la seva dissolució (BOPC 6224, de 2.10.2012).

centra el major interès per part dels ciutadans i dels mitjans de comunicació.

L'evolució procedimental que aquesta figura parlamentària ha tingut a Catalunya des de la seva instauració, l'any 1995, no ha de ser entesa com una desnaturalització o una alteració de la voluntat que la va originar. Al contrari, la simplificació —de tres preguntes per grup a una— i la generalització en la formulació inicial de la pregunta, però la particularització material a l'hora de plantejar-la al Ple, no és res més que el resultat d'una pràctica orientada a fer del Parlament la seu del debat polític, el punt de trobada i de contrast del pluralisme i, per tant, també el lloc on el màxim responsable polític del país exposi el seu capteniment en relació amb diferents aspectes de la política general i en faci, al capdavant, el seu diagnòstic. L'hora de les preguntes al president és el que en llenguatge metafòric s'anomena la presa de la temperatura o del pols polític del Govern.

Però una anàlisi més detallada d'aquesta figura parlamentària ens porta a les observacions i conclusions següents:

D'una banda, del debat regular amb el president se'n dedueix l'estat de la política general del país, se'n renova o se'n pot ressentir la confiança de la majoria parlamentària que ha permès la investidura, o bé se'n pot assolir major legitimació de l'acció política. Les opinions del president guien la política general i en força ocasions poden incidir de manera important en l'estat d'ànim col·lectiu i en les seves esperances. El que s'espera avui no és ja obtenir per boca del president una resposta preparada amb cura abans del Ple entorn d'una qüestió concreta, sinó que el president contesti amb espontaneïtat a grans qüestions de la política del país, qüestions generalment no tècniques i que, per tant, no demanen una preparació prèvia, perquè formen part del pensament polític del governant. La naturalitat fa autèntica la resposta, i això és precisament el que es pretén amb aquestes preguntes.

El que s'espera és que el president respongui amb espontaneïtat les grans qüestions de la política del país

Foto: DGRIP

També cal analitzar la figura de les preguntes al president des de la perspectiva de qui les formula. La selecció de la matèria entorn de la qual es fa la pregunta al president no és una qüestió menor en l'anàlisi de la globalitat de la tramitació. El grup parlamentari proponent exposa públicament sessió rere sessió quins són els seus punts d'interès polític, en què centra la seva atenció de l'acció de govern i, alhora, què hi aporta políticament. Del debat dels grups de l'oposició amb el president se'n segueix l'actitud constructiva o senzillament erosiva que adopten, i exterioritzen les seves estratègies i el seu capteniment en relació amb la manera de fer front als principals aspectes polítics del moment. En ser un debat públic, és important tant la selecció de l'objecte de la pregunta com la forma d'argumentar o el to en l'expressió.

Examinem, finalment, la finalitat i l'objectiu de les preguntes al president. Al principi d'aquestes reflexions hem parlat del perquè o dels motius d'aquesta figura parlamentària. Les preguntes al president apareixen per conèixer l'opinió del màxim responsable governamental en relació amb diferents qüestions polítiques que en cada moment els grups parlamentaris entenen com a prioritàries. Però l'objectiu darrer de tot això, el fi vers el qual es dirigeix la pràctica de les preguntes al president, és garan-

tir la salut democràtica, la transparència i publicitat de les opinions polítiques i examinar periòdicament el grau de confiança política del Parlament envers al president que ha investit en el moment d'iniciar la legislatura. El president, que ha rebut la confiança del dipositari de la sobirania, fa un exercici regular de retiment de comptes precisament davant de l'òrgan que l'ha investit.

I encara una darrera pregunta i uns elements finals per a la reflexió: en quin punt de l'evolució de la figura de les preguntes al president ens trobem? Cap a on tendim? Podria ser agosarat de fer pronòstics en aquest sentit, però sembla que sobre el futur d'aquesta tramitació parlamentària hi incidirà molt la creixent necessitat de més transparència i publicitat dels acords i decisions polítiques, així com d'una major participació popular en els afers públics. L'una i l'altra cosa poden, anys a venir, modular aquesta figura.

Matèria objecte de pregunta	Nombre	Percentatge
Autogovern i Estatut d'autonomia	125	32,05%
Infraestructures, transports, aeroports, ferrocarrils i carreteres	56	14,36%
Economia i finances	38	9,74%
Economia i empresa	24	6,15%
Medi ambient	16	4,10%
Gestió de l'aigua	14	3,59%
Treball	13	3,33%
Administració de la Generalitat	11	2,82%
Ensenyament	11	2,82%
Política lingüística	10	2,56%
Seguretat pública	8	2,05%
Política social	7	1,79%
Finançament autonòmic	6	1,54%
Mitjans de comunicació i política audiovisual	6	1,54%
Justícia i dret	5	1,28%
Política exterior i institucional. Unió Europea	5	1,28%
Política territorial	4	1,03%
Cultura	3	0,77%
Energia	3	0,77%
Habitatge	3	0,77%
Immigració	3	0,77%
Política fiscal i pressupostària	3	0,77%
Cooperació i solidaritat	2	0,51%
Democràcia participativa	2	0,51%
Família i joventut	2	0,51%
Investigació	2	0,51%
Ordenació del territori	2	0,51%
Televisió i radiodifusió	2	0,51%
Comerç	1	0,26%
Esports	1	0,26%
Indústria	1	0,26%
Salut	1	0,26%

[Torna](#)

Matèria objecte de pregunta	Nombre	Percentatge
Autogovern i Estatut d'autonomia	41	25,15%
Economia i finances	38	23,31%
Finançament autonòmic	14	8,59%
Treball	11	6,75%
Economia i empresa	8	4,91%
Política fiscal i pressupostària	8	4,91%
Infraestructures, transports, aeroports, ferrocarrils i carreteres	7	4,29%
Política exterior i institucional. Unió Europea	7	4,29%
Política social	7	4,29%
Salut	7	4,29%
Seguretat pública	3	1,84%
Ensenyament	2	1,23%
Família i joventut	2	1,23%
Gestió de l'aigua	1	0,61%
Administració de la Generalitat	1	0,61%
Política lingüística	1	0,61%
Mitjans de comunicació i política audiovisual	1	0,61%
Habitatge	1	0,61%
Indústria	1	0,61%
Joc	1	0,61%
Societat i ciutadania	1	0,61%

[Torna](#)

Les preguntes parlamentàries al president de la Generalitat, perspectiva històrica

Ramon Prat Bofill

*Subdirector general de Relacions amb el Parlament
del Departament de Governació i Relacions Institucionals*

El control parlamentari al Govern de la Generalitat es va establir originàriament sense preguntes al president. El Reglament del Parlament de 1980 només regulava les preguntes orals al Consell Executiu.

L'acord de formular preguntes al president es va adoptar arran del debat sobre l'orientació política general del Govern de l'any 1994, i recollit en la Resolució 179/IV del Parlament de Catalunya. El 21 de març de 1995, pocs mesos després de l'aprovació d'aquesta Resolució, la Junta de Portaveus va acordar una normativa provisional per a la resposta a preguntes orals al Ple del president de la Generalitat, a l'espera de la reforma del Reglament. La primera vegada que el president de la Generalitat va contestar preguntes davant del Ple va ser en la sessió del 30 de març de 1995.

L'article fa una descripció panoràmica de l'evolució d'aquest instrument al llarg dels anys, fins a l'actual règim jurídic contingut en el Reglament del Parlament i en la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, i aporta unes breus reflexions entorn de l'eficàcia política de les preguntes al president i del seu paper en el futur.

Es qüestions parlamentàries ath president dera Generalitat, perspectiva istorica

Ramon Prat Bofill

*Subdirector general de Relacions amb el Parlament
del Departament de Governació i Relacions Institucionals*

Eth contraròtle parlamentari ath Govèrn dera Generalitat ath començament que s'establic sense qüestions ath president. Eth Reglament deth Parlament de 1980 solament regulaue es qüestions oraus ath Conselh Executiu.

Er acòrd de posar qüestions ath president que s'adoptèc a compdar deth debat sus era orientacion politica generau deth Govèrn der 1994, arrecuelhut ena Resolucion 179/IV deth Parlament de Catalonha. Eth 21 de març de 1995, pòqui mesi dempús dera aprobacion d'aquera Resolucion, eth Conselh de Pòrtavotzes qu'acordèc ua nòrma provisionau entara resposta as qüestions oraus en Plen deth president dera Generalitat, en tot demorar era reforma deth Reglament. Eth prumèr viatge qu'eth president dera Generalitat arresponec qüestions deuant deth Plen siguec ena session de 30 de març de 1995.

Er article que hè ua descripcion panoramica dera evolucion d'aqueth estrument ath long des ans, enquia er actuau regim juridic contengut en Reglament deth Parlament e ena Lei 13/2008, de 5 de noveme, dera presidéncia dera Generalitat e deth Govèrn, e apòrte quauques brèus reflexions sus era eficacitat politica des qüestions ath president e deth sòn ròtle en futur.

Las preguntas parlamentarias al presidente de la Generalitat, perspectiva histórica

Ramon Prat Bofill

*Subdirector general de Relacions amb el Parlament
del Departament de Governació i Relacions Institucionals*

El control parlamentario al Gobierno de la Generalitat se estableció originariamente sin preguntas al presidente. El Reglamento del Parlamento de 1980 sólo regulaba las preguntas orales al Consejo Ejecutivo.

El acuerdo de formular preguntas al presidente se adoptó a raíz del debate sobre la orientación política general del Gobierno del año 1994, recogido en la Resolución 179/IV del Parlamento de Cataluña. El 21 de marzo de 1995, pocos meses después de la aprobación de esta Resolución, la Junta de Portavoces acordó una normativa provisional para la respuesta a preguntas orales del Pleno al presidente de la Generalitat, a la espera de la reforma del Reglamento. La primera vez que el presidente de la Generalitat contestó preguntas ante el Pleno fue en la sesión de 30 de marzo de 1995.

El artículo hace una descripción panorámica de la evolución de este instrumento a lo largo de los años, hasta el actual régimen jurídico contenido en el Reglamento del Parlamento y en la Ley 13/2008, de 5 de noviembre, de la presidencia de la Generalitat y del Gobierno, y aporta unas breves reflexiones en torno a la eficacia política de las preguntas al presidente y de su papel en el futuro.

The Parliamentary questions to the president of the Generalitat: a historical review

Ramon Prat Bofill

*Subdirector general de Relacions amb el Parlament
del Departament de Governació i Relacions Institucionals*

Parliamentary control over the Government of the Generalitat did not originally include questions addressed to the president. Parliament Regulation of 1980 only allowed for oral questions addressed to the Executive.

The agreement to allow for the possibility to address questions to the president was reached as a result of the debate about the general political orientation of the Government of 1994, included in Resolution 179/IV of the Parliament of Catalonia. On 21st March 1995, a few months after the approval of this Resolution, the House Business Committee agreed on some provisional regulations for oral questions of the Plenary to the president of the Generalitat, still waiting for a new formal Regulation. The first questions by the Plenary to the president of the Generalitat were addressed during the plenary session of 30th March 1995.

The paper makes a review of the evolution of this instrument up to the current regime contained in Parliament Regulation and in Law 13/2008, of 5 November, of the presidency of the Generalitat and of the Government. It also highlights the gain in political efficiency that questions to the president entailed, and examines the instrument's possible future evolution.

Les questions parlementaires adressées au président du Gouvernement catalan, perspective historique

Ramon Prat Bofill

*Subdirector general de Relacions amb el Parlament
del Departament de Governació i Relacions Institucionals*

Le contrôle parlementaire de l'activité du Gouvernement catalan (Generalitat) établi à l'origine n'envisageait aucune question au président. Le Règlement du Parlement de 1980 régulaient seulement les questions orales adressées au Conseil exécutif.

L'accord de procédure des questions au président a été adopté à la suite du débat sur l'orientation politique générale du Gouvernement de l'année 1994 et recueilli dans la Résolution 179/IV du Parlement de Catalogne. Le 21 mars 1995, quelques mois après l'approbation de cette Résolution, la réunion des porte-parole des groupes parlementaires de l'Assemblée accordait une réglementation provisoire pour répondre aux questions orales formulées lors de l'assemblée plénière du président du Gouvernement catalan, en attendant la réforme du Règlement. Le président du Gouvernement catalan a répondu à des questions pour la première fois devant l'assemblée plénière au cours de la séance du 30 mars 1995.

L'article fait un tour d'horizon de l'évolution de cet instrument au fil des années, jusqu'à l'actuel régime juridique contenu dans le Règlement du Parlement et dans la Loi 13/2008 du 5 novembre, de la présidence de la Generalitat et du Gouvernement, et apporte de brèves réflexions sur l'efficacité politique des questions posées au président et de son rôle futur.